

מעורבות עמותות בבתי ספר - מקרי בוחן מישראל ומגרמניה

ד"ר מירי ימיני
אוניברסיטת תל אביב
miriye@post.tau.ac.il

נטע שגיא
אוניברסיטת תל אביב
nettasagie@gmail.com

מטרת המחקר

המחקר הינו חלק ממחקר השוואתי בינלאומי אשר מטרתו לבחון אינטראקציה בין בתי ספר לבין עמותות במערכת החינוך בישראל ובגרמניה, מנקודת מבטם של בעלי העניין המעורבים (מנהלי בתי ספר ומנהלי העמותות וגורמים רגולטורים בכל אחת מהמדינות). המחקר חושף, מתעד ומאפיין את תהליך יצירת האינטראקציה בין בתי ספר לעמותה, התפתחותה, המניעים והאסטרטגיות של כל אחד מהגורמים המעורבים באינטראקציה הזו, האופן בו הם תופסים את האינטראקציה, יחסי הכוחות בין בעלי העניין המעורבים בה, אופייה וטיבה של האינטראקציה, וכן את אופן תפקודה במערכת החינוך. בנוסף, עורך המחקר השוואה בין הממצאים בין שתי המדינות.

שיטת המחקר

המחקר נערך על פי שיטת חקר מקרה, המעוגנת בתפיסת העולם של המחקר האיכותני וכלל ראיונות עומק חצי מובנים עם בעלי תפקידים רבים בכל אחת ממערכות החינוך.

ממצאים מרכזיים ומסקנות

האינטראקציה בין עמותה לבתי ספר נתפסת על ידי בעלי העניין המעורבים בה באופן דומה, כמעשה יזמי עצמי של כל אחד מהמעורבים. בנוסף, עולה כי האינטראקציה אינה רק מעשה חינוכי, אלא מסגרת המאפשרת נגישות להשפעה רבה יותר, מעבר לגבולותיה של האינטראקציה עצמה. כך, נמצא כי המתח העיקרי באינטראקציה כזו נוגע לכוח של כל אחד מבעלי העניין המעורבים באינטראקציה להשפיע על טיבה של האינטראקציה, על המבנה שלה ועל משמעויותיה.

תרומת המחקר והשלכותיו

המחקר מקדם את הידע וההבנה בנושא ומספק הבנה מעמיקה של אופייה ומשמעויותיה של מערכת היחסים בין כל בעלי העניין המעורבים באינטראקציה שבין עמותות לבתי ספר. בהקשר זה מספק המחקר תובנות חשובות בנוגע למדיניות בחינוך, באשר הוא מציג את הקונפליקטים הפנימיים של יחסי הכוחות הקיימים בתוך האינטראקציה הזו. היותו של המחקר מחקר השוואתי בינלאומי, מעמיק את התובנות האמורות ומאפשר את בחינת התופעה בפריזמה רחבה.

מבחינה מעשית, למחקר עשויות להיות השלכות על כל רגולציה עתידית בנושא ורצוי כי זו תגובש בין היתר בהתחשב בתובנות אותן מספק המחקר ביחס לאינטרסים של כל בעלי העניין המעורבים באינטראקציה כפי שאלה זוהו במחקר.